

СТАНОВИЩЕ
НА НАУЧЕН ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

От: Доц. д-р Кристиян Шнорк Постаджиян, Нов български университет, ПН 8.4.
Театрално и филмово изкуство

Тема на дисертационния труд: „ДРАМАТУРГИЧНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ
АСПЕКТИ В РИАЛИТИ ПРЕДАВАНИЯТА ЗА ТАЛАНТИ“

Докторант: Николай Йорданов Йорданов
Научен ръководител: Проф. д-р Станислав Семерджиев

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Представеният дисертационен труд е с обем 200 страници, включващи увод, шест глави, обобщение, шест приложения, както и библиография и филмография. Текстът е онагледен с различни илюстративни материала, които подкрепят представените тези, данни, обобщения и изводи. Самата тема е безспорно актуална и важна в няколко направления:

- В научно отношение темата не е много анализирана и има малко детайлни научни изследвания посветени на риалити предаванията за таланти. Поради тази причина темата заслужава внимание и е определено предизвикателство пред всеки изследовател.
- В научно-приложно отношение риалити форматите имат бурно развитие през последните две десетилетия, а новите дигитални платформи за видео съдържание поставят нови предизвикателства пред тяхното развитие. В тази връзка подобен тип изследвания са важни не само в теоретичен план, но и от гледна точка на практиката и дефинирането на бъдещото развитие на риалити форматите.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

В увода на своя труд, докторантът е разписал много конкретна цел. Няма ясно формулирани задачи на работата, но те са загатнати и показани при анотациите на отделните глави в работата.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.

Още от самата структура на дисертационния труд прави впечатление, че докторантът познава пълния жизнен цикъл на един реалити продукт, като се впуска в изследване не само на основните етапи при създаването и развитието им, но и в различни детайли, например свързани с измерването на телевизионната аудитория и други фактори, които несъмнено оказват въздействие и е важно да бъдат анализирани. И в своята същинска част на разработка си, личи, че авторът познава добре тези процеси и е в състояние да прави самостоятелен анализ, да интерпретира, да изследва различни хипотези и да извежда ясни и добре формулирани изводи, които имат както научна, така и приложна стойност.

По отношение на използваната литература прави добро впечатление, че са използвани източници на различни езици. Смятам това за важно, доколкото развитието на риалити форматите има колкото локално, толкова и глобално значение за медийната индустрия, а специфичният поглед на автори от различни пазари е важен в контекста на изследването. Още от първа глава дипломантът прави паралели между различни пазари за риалити форматите, разглежда конкретно България на фона на глобалната картина, представя данни и въз основа на тях прави различен тип анализи, които сравняват различни държави в техния специфичен опит. Приложенията подкрепят приведените данни с важна информация.

4. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Изследванията на докторанта се базират на много добро практическо познаване на процесите по създаване на риалити формат. Не само приведените данни, но и техният анализ подкрепят тази констатация. Липсата на по-ясно изразен теоретичен прочит на

темата не е минус, тъй като навсякъде при представянето на различен аспект на риалити форматите дипломантът привежда не само богати примери от практиката, но и извежда важни изводи и обобщения, които със сигурност представят и теоретичния модел за тяхното развитие. На много места авторът смело интерпретира и адаптира приведените примери, като по този начин предлага на читателя осмислено авторско виждане за дискутираните тези – такъв пример е приложение 2 и съответстващия му текст.

5. Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

Смятам, че представеният дисертационен труд представлява задълбочено изследване, което има своята научна, но най-вече научно-приложна стойност. Всеки студент, но и професионалист в сферата на медиите и аудио-визуалните изкуства би могъл да намери полезна и интересна информация. Не на последно място разработеният труд може да е полезен и са самите медии, доколкото в него има разработени и представени детайли за работата на всеки професионалист, ангажиран в реализирането на подобна продукция.

6. Общи впечатления.

Не познавам лично докторанта, но впечатленията ми от неговата работа са силно положителни. Личи опитът, но и осмислянето и авторско интерпретиране на поднасяната информация. Обобщенията са направени с лекота, каквато е присъща само за хора, които са осмислили и изживели много задълбочено представената тема за размисъл. Самият подход за писане чрез много примери от практиката, и то не само от един регион, а от най-различни точки на света, е още едно доказателство за познанията на докторанта и смисъла на неговия текст.

В този ред на мисли приемам напълно приносите, посочени на стр. 33 от автореферата.

Моята единствена забележка е по отношение на заключението на работата (т.нар. обобщение на стр. 161 от дисертационния труд). Смятам, че подобни научни текстове следва да имат по-детайлно заключение, в което авторът да предложи своите основни изводи, да посочи своята позиция по отношение на изследваните тези и да начертае посока за следващи изследвания. Сегашният вариант на заключение е по-скоро един красив завършек на едно сериозно изследване. Само по себе си то е грабващо вниманието

на читателя, но лично аз бих се радвал да е съпроводено и от по-задълбочен текст, представящ основните изводи от така реализирания дисертационен труд. Разбира се, тази забележка по никакъв начин не намалява стойността на работата, напротив, надявам се само да мотивира авторът ѝ да продължи своите изследвания в тази насока.

Бих се радвал докторантът да отговори на следните въпроси по време на защитата:

- В световната практика все по-често навлизат инфлуенсъри, създавани от изкуствен интелект. В тази връзка доколко е реалистично да се очаква в близко бъдеще риалити формат за таланти, генерирани с изкуствен интелект? Какви биха били позитивите и негативите от подобен подход?
- На стр. 45 дипломантът говори за начините, по които продукцията достига до целевите аудитории, както през телевизионен екран, но така и в социалните медии, например YouTube и TikTok. Как медиите защитават интереса си да продават зрителската аудитория на рекламодателите в тези случаи? До каква степен допълнителното съдържание за интернет платформи (стр. 154) се реализира в платформи на самата медия и до каква степен биха могли да бъдат „отделен продукт“ със свой собствен живот?

В заключение мога да обобщя, че представения дисертационен труд отговя на изискванията за подобен тип научни разработки, а докторантът е инвестирал необходимото време и изследователски усилия, за да представи текст, достоен за уважение и с висока стойност за тази научна област. Въз основа на това и без колебание гласувам с ДА за присъждането на научна и образователна степен „доктор“ на Николай Йорданов Йорданов.

12 август 2024 год.

Доц. д-р Кристиян Постаджиян

